

Daniel Froněk

Dobrovické bílé zlato v proměnách času

Vydala společnost Tereos TTD, a. s., Dobruška, 2011, formát 20×20 cm, 132 stran, cena 198 Kč*, ISBN 978-80-254-9468-4

Publikace vznikla v souvislosti s výročním sto osmdesáti let od založení dobrovického cukrovaru, který je nepřetržitě v provozu dodnes. Jaký význam výročí tohoto nejstaršího českého cukrovaru (také však i výročí svých dalších závodů) přikládá společnost Tereos TTD, můžeme odvodit i ze skutečnosti, že knihu vydala – na kvalitním papíru, v pevné vazbě – v poměrně vysokém nákladu 1 500 výtisků.

Hlavní část, věnovaná závodu v Dobrušce, je rozdělena do osmi kapitol, které popisují vývoj továrny od jejího vzniku z různých hledisek. První kapitola mapuje založení cukrovaru a jeho umístění v objektu zámku v Dobrušce. Druhá kapitola se zabývá změnami vlastníků v souvislosti s historickým vývojem, třetí pak rolí vedoucích pracovníků a zaměstnanců. Podrobně jsou popsány okolnosti posledních dvaceti let nebylého rozvoje, které znamenaly proměnu z malé zanedbané továrny v jeden z nejmodernějších a nejefektivnějších cukrovarů v Evropě. Obě kapitoly podtrhují vliv lidí a potvrzují pravdivost rčení, že „štěstí přeje nadšeným a připraveným“. Čtvrtá a pátá kapitola popisuje stavební a strojní vývoj továrny a je v publikacích tohoto typu tradiční. Jsou uvedeny některé dříve nepublikované fotografie. Tématem šesté kapitoly je základní surovina a její doprava. Je zdůrazněn trvalý zájem o rozvoj pěstování řepy a spolupráci se zemědělci. Sedmá kapitola je věnována sortimentu výrobků a jeho postupným proměnám. Je zmíněna role balicího centra v bývalém cukrovaru v Mělníku, který se stal po rozsáhlé modernizaci největším závodem svého druhu ve střední a východní Evropě. Poslední osmá kapitola seznamuje se zapojením podniku do dění ve městě a v regionu a s vzájemnou spoluprací. Je zmíněno otevření Dobrovických muzeí v roce 2010 s unikátními sbírkami zaměřenými na pěstování řepy, cukrovarnictví a lihovarnictví.

Druhá část je věnována cukrovaru v Českém Meziříčí a třetí lihovaru v Chrudimi. Oba závody jsou součástí společnosti Tereos TTD, a. s., a shodou okolností oslavují ve stejném roce výročí sto čtyřicet let od svého založení.

Přílohy obsahují rejstříky osob a míst, autory a prameny vyobrazení, prameny textů a odkazy na literaturu.

Dobrovický cukrovar je nejen nejdéle pracujícím cukrovarem v bývalém Československu respektive v Čechách, ale i v Evropě. Je proto samozřejmé, že také u příležitosti minulých kulatých jubileí již vyšlo mnoho vzpomínkových publikací. Napsat proto v této souvislosti nový neotřelý text, který by jen neoprašoval mnohokrát opakovaná historická data se stručnou aktualizací za několik posledních let, nebyl jistě lehký úkol. Lze však konstatovat, že autorovi se to v plné míře podařilo, především proto, že se historií a vývojem závodu zabývá v širších souvislostech. Popisuje nejen samotný stavební a strojní vývoj závodu, ale všímá si i úlohy vůdčích osobností, zapojení podniku do dění v regionu a vlivu politických a ekonomických proměn v posledních letech na jeho rozvoj.

Význam této publikace spočívá i v tom, že není jen historickou vzpomínkou, ale dokumentuje, byť stručně, rozvoj českého řepařství a cukrovarnictví v posledních letech. Poskytuje tak zejména laickému čtenáři jiný obraz, než veřejná média, která barvitě líčí zánik pěstování a výroby bílého zlata u nás.

Karel Duffek

* Knihu lze zakoupit v Dobrovických muzeích.

